

MAGARAG

1939. MARC. 13

VIII. No. 72

2 lei

Tulajdonos: „Firma” S. A. Bejegy. la Trb.
Bihor Fsoc. 1798—1938

Feloldó kiadó:
Özv. PÁSZTOR EDENE

Alapította: PÁSZTOR EDE

Feloldó szerkesztő:
Dr. Zoltán Jenő

Bejegyzve: Tribunalul Bihor Dos. No. 810—1938. Ordonanța No. 15—1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, P. M. Viteazul 4

ROMÁNIA FÖLDJÉN HALAD MÁRAGYÁSZVONAT

Ma délelőtt szentelik be Miron Cristea holttestét a bucurestii pályaudvaron

Milánó, márc. 11. — Miron Cristea patriárka földi maradványait szállító gyászvonat pénteken reggel érkezett Milánóba, ahol Sola Colu, román főkonzul a konzulátus teljes személyzete, a román kolónia tagjai és az olasz hatóságok vezetői várták Zamfirescu, Románia római követe és a román iskola növendékei köszönet helyezették a nagy halott patriárka koporsójára.

Milánó, márc. 11. Pontban déli 12 órakor indították utnak az ország felé Miron Cristea patriárka koporsóját szállító halottas kocsit. A vonat ma reggel 11 óra 22 perckor érkezett meg a zombolyai határállomásra. Bucurestibe a gyászvonat este 21 óra 30 perckor érkezik meg.

Bucuresti, márc. 11. Vasárnap délután 3 órakor az északi pályaudvar királyi várótermében, amelyet kápolnává alakítottak át, Ofelsége II. Károly király jelenlétében gyászistentiszteletet tartanak. Ezután a menet elindul a patriarkátusra, ahol Miron Cristea patriárka koporsóját elhelyezik.

Bucuresti, márc. 11. A belügyminisztérium hivatalos közlése szerint vasárnap és kedden minden látványosság szünetel. Ugyancsak szigorúan tilos vasárnap és kedden a nyilvános helyiségekben a zene is.

Bucuresti, márc. 11. A Román Akadémia tegnap gyászülést tartott, amelyen megemlékeztek az elhunyt Miron Cristea patriárka volt miniszterelnök, Gerota és dr. Gaster, a Londonban elhunyt román tudós tudományos munkásságáról.

Zombolya, márc. 11. A Miron Cristea patriárka-miniszterelnök földi maradványait hozó gyászvonat szombat délelőtt 11 órakor érkezett meg a zombolyai határállomásra, —

ahol dr. Zigre Miklós kultuszminiszter, Barau Coriolan belügyi alminiszter, püspöki és

papi küldöttség fogadta. A pályaudvaron ünnepélyes gyászmisét celebráltak.

Pozsonyban még mindig izgatnak a központi kormány ellen

Éles a helyzet egész Szlovákságban

Pozsonyban a helyzet még mindig igen élére állított. Az utcákon egész éjjel hatalmas tömegek tartózkodtak, szlovák nemzeti dalokat énekelve, de komoly rendzavarás nem történt.

A bécsi rádióban Gyurcsánszky volt szlovák pénzügy miniszter beszédét mondott, a melynek során erős kirohanásokat intézett a cseh kormány ellen.

— Prága most megmutatta igazi arcát — mondotta többek között — megmutatta, hogy csak fegyverre és terrorra építve tudja fenntartani helyzetét. De a szlovák kérdést nem lehet a Tukák és Mahc Sándorok letartóztatásával elintézni.

Megszállották a fontosabb stratégiai pontokat

Az újabb prágai jelentések szerint a központi kormány cáfolja azokat a híreket, amelyek azzal kapcsolatban terjedtek el, hogy a szlovák kormány elbocsátott tagjai közül többeket letartóztattak volna. A Szlovák című lap legutóbbi száma erősen cenzurázva jelent meg. A szlovákok cseh részről erőszakos lépésnek tekintik azt, hogy

a cseh hadsereg tagjai megjelentek Szlovákia területén a fontosabb pontokat megszállták.

Sidor államminiszter Prágából Pozsonyba érkezett s

val elintézni.

Ezután felszólította a lakosságot, hogy fejtsen ki ellenállást a prágai kormány intézkedéseivel szemben. Rádióbeszédét a következő szavakkal fejezte be:

— Köteless-günk, hogy minden erőnkkel vegyük fel a harcot. A rend és fegyelem megtartásával mindenki várja be az én utasításaimat, mert a szlovák nép hivatott vezetői közül rajtam kívül ma egy sincs abban a helyzetben, hogy mozgalmunk élére álljon. Minden szlovák öltse fel a Hlinka-gárda karszalagját és készüljön fel a harcra, mert a mi kezünkbe kell hogy kerüljön az egész hatalom.

nyomban a hadtestparancsnokságra hajtattott, ahol tanácskozásokat folytatott. Éjfélután Sidor rádiószózatot intézett Szlovákia lakosságához. Fegyelemre intette a szlovákokat és arra intette a Hlinka gárda tagjait, hogy tartózkodjanak minden összeütközéstől a cseh hadsereg tagjaival. A rádiószózat során Sidor utalt arra, hogy az új kormány Hlinka programját fogja megvalósítani. Politikai körökben biznak abban, hogy a cseh-szlovák konfliktust 24 óra alatt sikerül likvidálni.

A vasárnapi zenetilalom

A vasárnapi zenetilalomról a nagyvárad rendőrség az alábbi rendeletet adta ki.

Vasárnap, március 12-én, nemzeti gyász lévén az összes színházi, mozielőadások, recepciók, bankettek és mindenfajta ünnepség és gyűlés tilos.

Hasonlóképpen kedden, déli 1 óráig zenetilalom van. Clonja rendőrkezes, Wolf ügyosztályfőnök.

A huszti jelentések szerint a Sics gárda feloszlását technikailag még nem sikerült véghezvinni. Prchala tábornok még nem vehette át hivatalát, mert Popovics, Révay Fedor helyettese megtagadta a hivatali helyiség átadását. Prchala így a katonai parancsnokság épületében tartózkodik.

A „Giornale d'Italia” a következőket írja

Róma, márc. 11. Az olasz sajtó hosszabb cikkekben foglalkozik a csehszlovákiai eseményekkel. A „Giornale d'Italia” kifejtéi cikkében, hogy Tiso, Vancso és Tuka a szlovák állam függetlenségét akarták kiáltani.

Tiso dr. Hitler beavatkozását kérte

Berlin, márc. 11. Illetékes körök megerősítik azt a hírt, hogy Tiso volt szlovák miniszterelnök táviratot küldött Hitlernek és Németország beavatkozását kérte.

Londonban a legkülönbözőbb kombinációk keringenek a németek beavatkozási terveiről s feltűnőnek tartják, hogy a bécsi rádió, Prága cáfolata ellenére fenntartja, — hogy Tiso táviratot küldött Hitlernek.

Kedden lejár az igazoló jegyek kiváltása

Világmarkás Rádiók Gramofonok

kedvező részletfizetésre is.

FOTO cikkek és villanyégők gyári árban

„CONSTRUCTIA“

Tulajd. Mitran Mihály, Str. Gen. Moşoiu. Moga mellett.

SPORT

Felkészült a Törekvés a vasár- napi bajnoki mérkőzésre

A munkások a vasárnap le-
játására kerülő Victoria ellen-
i bajnoki mérkőzésre meg-
tettek minden előkészületet. Csü-
törtökön nagy edzést tartott
Zsiga tréner a fiukkal és a lá-
tottak alapján a csapat való-
színű összeállítása a követke-
ző: Nistor, Belezna, Rocska,

Negru, Csont, Brindás, Tóth,
Gosner, Bonafiu, Balk, Lukács

A mérkőzést pontosan négy
órákor kezdik a Károly-pályán.
A Törekvés legénysége erősen
fogadkozik, hogy mindent bele-
adnak a küzdelembe, hogy az
első tavaszi mérkőzésüket meg-
nyerjék.

VAN MÉG ROMANTIKUS SZERELEM

Megszökött a cigányprimással a gazdag hoteltulajdonos felesége Hogy a romantika teljesebb legyen 30 ezer dinárt ellopott térjétől

Csantavér, márc. 11. Egy ér-
dekes, nem mindennapi szerel-
mi regény nyert befejezést
tegnap Csantavéren. A község
lakosságának érdeklődését már
hetek óta egy nagyon elegáns
jómegjelenésű fiatal asszony
tartja ébren. A fiatalasszony,
mint most kiderül, Tanics Má-
riával azonos és zágrábi szüle-
tű. A község lakosságának
annál nagyobb volt az érdeklő-
dése, mert az elegáns, nagy-
városi hölgy Varga György ci-
gányzenész kunyhójában hu-
zódott meg. Innen is vitték el
a csendőrök tegnap Varga
György cigányzenéssel együtt.
A községben a nem épen di-

szes felvonulás után suttogni,
rebesgetni kezdtek. Többen
büntényről tudtak, de amint a
rendőrségen kiderült, csak re-
gényes szerelemről van szó.

Tanics Mária Petrija Andri-
ja előkelő zágrábi hoteltulaj-
donos felesége volt már régeb-
bi idő óta. A házaspár nyugodt
életet élt, szerették is egymást.
Egy szép napon aztán új zené-
kar szerződött a hotelbe. A
zenekarban volt alkalmazva
Varga György csantavéri ci-
gány is, aki meghódította a tu-
lajdonos fiatal feleségét. A ze-
néző és az asszony között sze-
relem fejlődött ki és amikor a
zenészek elhagyták Zágrábba

fiatalasszony összeszedte min-
den ékszerét és ruháját, a
pénztárból kiemelt harminc-
ezer dinárt és Varga György-
gyel Csantavérre szökött.

Petrija András hoteltulajdo-
nos azonnal jelentette a rend-
őrségen felesége eltűnését, de
a nyomozhatóságok csak két
hét után akadtak nyomára,
Csantavéren, Varga György
kis kunyhójában, ahol boldo-
gan éltek a szerelmesek.

Tanics Mária Varga György
gyel együtt letartóztatták. Az
ellopott harmincezer dinárból
a csendőrség már csak négy-
ezer dinárt talált meg az asz-
szonynál.

A svájci bíróság visszautasi- totta a kártérítés nélküli német kisajátítást

Először helyezkedett szembe idegen bíróság a német törvénnyel

A rendelkezési jognak azok
a mésszemenő korlátozásai, a
melyek a németországi ugyne-
vezett árjásítási intézkedések-
kel összefüggnek, a dolog ter-
mészeténél fogva kihatottak
az egyes érintett cégek külföl-
dön levő vagyontárgyaira is.
Ilyen módon a Svájci bíróság-
nak is alkalma nyílt állást fog-
lalni abban a kérdésben, vaj-
jon a szóbanlevő intézkedések
joghatályosak-e Svájcban, ki-
terjeszthető-e Németországban
árjásított cégek svájci terüle-
ten levő követeléseire? A fel-
vetett kérdéssel szemben a
svájci bíróság elutasító állás-
pontra helyezkedett.

A per tárgyává tett tényál-
lás — zürichi híradás szerint
— a következő: Dr. T., egy bé-
csi magánbankház egyedüli
tulajdonosa, akinek bankhá-
zát az Ausztriára alkalmazott
német árjatórvény alapján a
mult év április 13-án hatósági
megbízott kezelése alá helyez-
ték, ezidőszent Zürichben él.
A hatósági biztos azzal az
igénnyel lépett fel, hogy a bé-

csi bankház zürichi penzinté-
zeteknél levő két követelését,
amelyek közül az egyik 20
ezer a másik 7502 svájci frank
ról szól, neki szolgáltatassák ki.
Mivel dr. T., mint a bankház
tulajdonosa, nyomban óvást
emelt követelésének kiszolgál-
tatása ellen, a két követelés
bírói leltébe került, a bécsi
hatósági biztos pedig pert in-
dított a zürichi kerületi bíró-
ságon igényének érvényesíté-
sére.

A kerületi bíróság első fo-
kon elutasította a keresetet
mégpedig azzal a megokolás-
sal, hogy közjogi természetű
intézkedések a magánjog ter-
rén nem érvényesíthetők. Fel-
lebbezés folytán az ügy a
felsőbb bíróság elé került, amely
most már jögerősen ugyan-
csak elutasító ítéletet hozott,
azonban egészen más megoko-
lással.

A felsőbb bíróság ugyenis meg-
állapította, hogy az adott eset-
ben a tulajdonnal való rendel-
kezőjognak a német intézke-
dés által előidézett korlátozá-
sáról van szó, ez pedig annak

az országnak törvényei alá
tartozik, ahol a per tárgyává
tett vagyontárgy ezidőszent
van. Nem vitás tehát, hogy
egyedül a svájci törvények le-
hetnek irányadók a per tár-
gyává tett követelések sorsa
tekintetében, a svájci jog pe-
dig nem ismer olyan jogsza-
bályt, amely kimondaná,
hogy a tulajdonos rendelkezé-
sét korlátozó külföldi intézke-
dés Svájc területén is alkal-
mazható volna. A svájci tör-
vények és a svájci jogi felfo-
gás tehát — folytatja a zürichi
felsőbb bíróság ítéletének meg-
okolása — dr. T. rendelkező
joga Svájcban lévő saját tulaj-
dona felett éppen olyan kor-
látlan, mint hogyha a bécsi
bankházban nem ültetkez vol-
na be hatósági biztos.

Ennél is továbbmegy a felső
bíróság, amikor kimondja,
hogy a keresetet abból az ok-
ból is el kellett utasítani, mert
ellenkezik a svájci közrend —
„ordre public” — elveivel. A
megokolásnak ez a része ér-
dekes módon német jogsza-
bályokra hivatkozik, amelyek

Uj magkereskedés!

Garantált főzelék és virágmagvak,
kertészeti eszközök és növény-
védelmi szerek kaphatók.

Herczegh János

magkereskedés.

Oradea, Piața Mihai Viteazul
No. 6. (Keresk. Csarnok épület)
Kérjen ingyen árjegyzéket!

ugyancsak kizárják külföldi
törvények, vagy jogszabályok
alkalmazását abban az eset-
ben, hogyha azok ellentétben
állanak a német törvényalko-
tás céljával.

Ezért kellett vizsgálat tárgyá-
vá tenni azt a kérdést is, vaj-
jon a szóbanlevő bécsi állam-
intézkedés nem ütközik-e a
svájci közrendbe, vagy a sváj-
ci erkölcsi felfogásba. Mivel az
Ausztriában alkalmazott rend-
szabály kártérítés nélküli ki-
sajátítást von maga után, ami
tulajdonképpen ellentétben áll
az eredeti német törvényekkel
is, a felsőbb bíróság erre való
tekintettel sem adhatott igazat
a felperes hatósági biztosnak.

Ellenben elfogadta a felső-
bíróság a volt bécsi bankár-
nak azt az érvelését, hogy
Svájc nem nyújt jogsegélyt
külföldi fiskális intézkedések
végrehajtásához olyan esetek
ben sem, amelyekben csupán
felvilágosítás adásáról van
szó. Még kevésbé lehet tehát
ilyen címen Svájcban levő kö-
veteléseket kiszolgáltatni.

Pályázati hirdetmény

A niuvedi Hangya szövetke-
zet pályázatot hirdet bolt- és
korcsmakezelői állásra. Javá-
dalmaság: havi 200 lei kész-
pénzfizetés, vegyesárak után
4 százalék, monopol után 1%
forgalmi jutalék. Lakás: szoba
konyha, kamara, kert. Bolt és
korcsma fűtésére, világítására
8 köbméter tűzifa és 80 liter
petróleum évente. Biztosíték:
20.000 lei készpénz és 30.000
lei ingatlan bekebelezése. Pá-
lyázhatnak: nős, szakképzett,
románul is tudó egyének. Az
italmérési engedély átírásához
szükséges iratok beszerzése a
megválasztottat terheli. Belé-
pés: 1939. április 15. Pályáza-
tok március 20-ig a Hangya
szövetkezet igazgatóságának
küldendő. Niuved, jud. Bihor.

„ELECTA” szövetek megérkeztek
Nagy választék! Jóminőség! Olcsó árak!
DEUTSCH Posztóáruház Oradea
„ELECTA” szövetkülönlegességek egyedüli főárusítója Oradean.

A gyilkos Cudla Romulus könnyes szemmel érdeklődött leányai sorsa felől

Bucuresti, márc. 11. Cudla Romulus, Goldschläger valutás gyilkosa, az egykori nagyváradi sziguranca-komisár, tegnap a bukaresti törvényszék elé került — egy családi ügyben. Cudlat az Otto Gagel cég jelentette fel azon a címen,

hogy elfelejtett elszámolni, — amikor a cég szolgálatában állott. A gyilkost a nagyenyedi fegyházból szállították Bukarestbe. A tárgyalás után Cudla a főügyészhez lépett és megkérdezte, hogy mi lesz három leányával?

— A patronázs-egyesület gondoskodik róluk — mondotta a főügyész.

Cudla könybelábadt szemmel így válaszolt.

— Akkor nyugodtan megyek vissza a börtönbe.

A kémkedésért elítélt francia sorhajóhadnagy drámai kivégzése

(Páris.) Tegnap zajlott le Tolulonban Marx Aubert sorhajóhadnagy kivégzése. A világháború befejezése óta ez volt az első eset, hogy egy aktív francia katonát árulásért kivégeztek, de Aubert ellen olyan súlyos vádak igazolódtak be, hogy Lebrun elnök még a kegyelmi kérvényt sem írhatta alá kedvező döntéssel. A tárgyaláson bebizonyosodott ugyanis, hogy a sorhajóhadnagy egy idegen államnak olyan francia tengerészeti titkokat árult el, hogy a szóbanforgó másik hatalom a titkok birtokában könnyűszerrel megbéníthatta volna a francia haditengerészet működését háború esetén.

Marc Aubert az ítélet után nyolc napig várta a siralomházban kegyelmi kérvényének elintézését. A nyolcadik napon érkezett meg az elutasító döntés. Még aznap reggel autókamionon kivitték az elítéltet a touloni erődtítményekhez, ahol hétszáz tengerész előtt lefokozták, majd a jelenlevő tengerészek közül önkéntes jelentkezés alapján kiválasztottak egy 12 főből álló szakaszt a kivégzés végrehajtására.

Marc Aubert nem engedte meg, hogy a szemét bekössék, hanem egyenesen megállt a rá meredő puskacsővekkel szemben. Így maradt mozdulatlanul, míg a tizenkét fegyver

egyszerre eldőrdült.

A zene megszűnt, a tengerészeknek defiláltak a holt-

test előtt és Marc Aubert hazaáruló sorhajóhadnagy drámájára legördült a függöny.

Fogházbüntetésre ítélték mert nem fizette a tartásdíjat

Nagyvárad, márc. 11. Tíz évi házasság után Weisz Jenő szatmári kereskedő elvált a feleségétől. Elvált felesége tartásdíjért perelte a férjét és a bíróság havi 2000 lei tartásdíjat állapított meg.

A kereskedő egy ideig fizette a tartásdíjat, azután beszüntette. Az elvált feleség az új büntetőtörvény alapján feljelentette a férjét. A szatmári törvényszék helytadott a feljelentésnek és egy hónapi fog-

házra ítélte Weisz Jenőt, aki a táblához felebezett az ítélet ellen. A tábla előtt Weisz Jenő azzal védekezett, hogy amíg volt pénze, addig fizetett. Később, amikor ismét fizetni akart akkor már a felesége nem fogadta el, hanem fogadkozott, hogy a börtönbe juttatja. A tábla helybenhagyta a törvényszék ítéletét, de a büntetés végrehajtását felfüggesztette.

Teleki magyar miniszterelnök megcáfolja egy német lap cikkét

Budapest, márc. 11. A Berliner Zeitung am Miftag külön tudósítója toliból interjút közöl Teleki Pál gróf magyar miniszterelnöktől. A cikk szerint Teleki miniszterelnök külpolitikai nyilatkozatot tett volna, amelyben Magyarországnak Jugoszláviával s Romániával

való viszonyáról nyilatkozott. Illetékes köröket felhatalmazták ezen interju megcáfolására, miután Teleki Pál gróf nem adott interjút a B. Z. am Miftag tudósítójának és a szábjába adott nyilatkozat nem egyéb merő kitalálásnál.

Ujabb arzénos mérgezés Tiszaföldváron

Tiszaföldvár, márc. 11. Tiszaföldváron néhány nappal ezelőtt arzénos liszt került forgalomba s a lisztből sült kenyerektől tíz ember súlyosan megbetegedett. A betegeket beszállították a szolnoki

kórházba. Az egyik beteg Gy. Szabó Pál 35 éves gazda pénteken meghalt. A csendőrség erélyes nyomozást folytat az arzénos liszt forgalomba hozó tettesek kézrekerítésére.

SZÍNHÁZ

A Thalia operett-együttesének műsora.

Vasárnap: Nincs előadás.

Hétfőn 9 órakor: Bubus.

Kedden: Nincs előadás.

BUBUS. Vasary, Szécsény, Losonc operett-újdoncságát mutatja be a Thalia együttese. A Bubus olyan operett, amelynek minden jelenete, énekszám és mozzanata csak siker. Budapest szíznál több előadást ért meg. Kolozsváron a premier közönségét hódította meg most diadalmas útján hozzánk is elérkezett és olyan parádés előadásban hozza színre a társulat, hogy egész biztos, itt is állandó zsúfolt házak előtt fog színrekerülni e nagyszerű újdoncság. A Thalia együttesének kilenc napos ciklusára eddig nyilvánult óriási érdeklődésre való tekintettel kérjük a közönséget, hogy jegyeikről elővételben gondoskodjanak, — mert előadás napján jó hely a kasszáknál már nem lesz kapható.

A színház igazgatósága tisztelettel felkéri mindazokat, akik a vasárnapi és keddi előadásokra jegyeiket előre megváltották, hogy azokat becserelés vagy visszafizetés végett hozzák a pénztárhoz a rendes pénztári órák alatt.

MEGHIVÓ

Hölgyeim és Uraim!

Mi, öten meghívjuk Önöket a várad-velencei „ROYAL” mozgóba, a

„Nászut féláron”

című németül beszélő, zenés vígjátékunk sorozatos előadásaira. Nászutunkat Székely István rendezte, zenéjét Gyöngy Pál szerezte.

Szeretettel várjuk Önöket:

Agay Irén, Erdélyi Mici,
Verebes Ernő, Kabos
Gyula és Dénes György.

Stan és Bran hasonlóképpen meghívják a m. t. közönséget legjobb filmjük, a

„Végrendelet”

című nagyszerű vígjátékunk előadásaira, amely együttesen kerül színre a fenti „Nászut féláron” című filmmel, anélkül, hogy a helyárakat felemlítünk volna. Senki se mulassza el ezt a nagyszerű 2 órás kacagást. Előadások szombat és vasárnap 3 órától.

STAN és BRAN

Selejtes kreppapir tekercsenként leszállított árban kapható különböző színekben a Pásztor Ede cégnél.

Makulatura

násáppapir nagy tételben is kapható

Pásztor Ede cégnél

Oradea, Piața Mihai Viteazul 4. sz.

MIKI, már megmondottam nem egyszer, ne vesztessed az idődet az uccán. Menj haza és beszélj rá édesanyádat, hogy ÁLLAMI SORSJÁTÉK SORSJEGYET vásároljon neked a

MERCUR
ELÁRUSÍTÓ HELYEINEL

● mert már rövid az idő
MÁRCIUS 15.-ig, amikor a 19. sorsjáték I. osztályának a húzása lesz.

Helyi cím:

DACIA BANK

(Menetjegyiroda) Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 9.

Curatelei csendélet

Férji becsület -- készpénzáron

Nagyvárad, márc. 11. Faluhelyen a becsületet másként mérik, mint városban. A felszarvazott férj nem mindig hívja ki párbajra családi élete megrontóját. Néha belenyomja ugyan hátul bugylibicskáját, legtöbbször azonban a házasságtörés esetében — kiegyezik. Készpénzben.

Popa Athanasie curatelei gazdálkodó is úgy gondolkodott, hogy ha a férji becsületén ejtett foltot szresbankokkal lehetne a legkönnyebben lemosni.

Popa Athanasie ugyanis falujából Galacra ment el dolgozni. Feleségét otthon hagyta és az asszony bizony unatkozott egyedül. A szomszédban suttogni kezdtek és egy szép napon levél ment Popa Athanasie címére: „Gyere haza, mert feleséged megcsal”.

Athanasie nyomban összecsomagolt és hazament. Elhatározta, hogy végére jár a pletykának. Nappal nem nyomozhatott, de éccaka résen volt: ébren aludt, várta a látogatót. Athanasienak ugyanis volt annyi esze, hogy a faluban nem híresztelte el, hogy hazajött, nehogy gyanút fogjon a házibarád.

Két éjszaka nem történt semmi, a harmadik éjszaka azonban halk kocogás hallatszott az ablakon.

— Nyisd ki, rózsám, az ablakot.

Popa Athanasie leszállt az

ágyról, de nem gyújtott világot. Így nyitott ajtót. A sötétben persze az éjszakai látogató — Bire Iienek hívták — nem ismerte meg. Azt hitte, hogy az asszony nyitott ajtót.

— Itthon van-e már férjed? — kérdezte.

— Nincs válaszolta elváltoztatott, vékony hangon a férj.

Bire Ilie erre bátran beljebb került a pitvarból. Benyitott a hálószobába és ment egyenesen az ágy felé. Popa Athanasie utólérte és hátulról átkarolta. Nem ilyen karok öleléséhez volt szokva Ilie és csodálkozása tetőfokra hágott, amikor egyszer csak a földön találta magát. A bosszuszomjtól lihegő férj nem csak letépte, de össze is kötözte.

Mint az már ilyenkor szokás, természetesen, az asszony segítségével, aki ilyen esetben az erősebb pártjára szokott állani.

— Fizess tízezer lejt, nyomorult csábító — mondotta Popa Athanasie —, akkor haza engedlek.

— Nincs annyi pénzem — nyögött a kötelek sulya alatt a házibarád.

A férj konzekvens maradt. Reggelig nem oldta fel Bire kötelekeit. Reggel azután elment a községi bírósághoz és elhívatta a „tethelyre”.

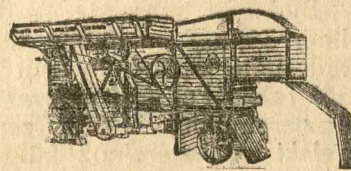
A bíró természetesen elment hogy hatósági tekintélye sulyával közvetítse a megegyezést. Ami létre is jött. A csábító le-

szurkolt ötezer lejt, mire a férj feloldotta kötelekeit és hazaengedte.

Az „üzlet” nem maradhatott titokban és elsősorban Bire Ilie felesége tudta meg, aki nagyon megharagudott — az ötezer lejt miatt és feljelentette Popa Athanasiet zsarolás miatt. A törvényszék bünsnek mondta ki Popa Athanasiet és elítélte 200 lejt pénzbüntetésre.

— Még mindig keresek 3000 lejt — gondolta Popa — de azért felebbezett a táblához. A tábla a törvényszék által kiírt büntetést jóváhagyta, de a büntetés végrehajtását felfüggesztette.

A HOFHERR-SCHRANTZ-CLAYTON-SHUTTLE-WORTH BUDAPEST HSCS

NAGY TELJESÍTMÉNYT ÉS TÖKÉLETES TISZTA MUNKÁT EREDMÉNYEZTEK. — Nyerszelepek, traktorok, valamint összes egyéb mezőgazdasági gépek legelőkelőbb kivitelben kaphatók: „CORVINUS” Turnatorie de Fier și Fabrica de Mașini din Cluj S. A. Secția Mașini Agricole Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 62. Kerületi képviselő WOHANKA és Társaság R. T. Oradea Alea Romai 1.

Március 13-ra összehívták a Front legfelsőbb tanácsának tagjait

Bucuresti, márc. 11. A Nemzeti Ujjászűlés Frontja vezetői karsága értekezletre hívta össze a Front legfelsőbb tanácsának tagjait, akiknek tartományonként kell jelentkez-

**„HORIA”
KIVONAT**

használ hűlés, idegesség, nátha, reumatikus fájdalmas betegségek ellen.

János bácsi

nem láttam régen. Talán nem utazott el?

— Mán hová utaztam vóna? Nem kérek és vizilomot, mer' még kutatni kezdik a családfámat, oszt rulum is kiderül majd, hogy Imrédy-vallású vagyok, mán pejig azt nagyon szigyelem. Én ugyanis nem vagyok még 12 percentbe se antiszemita.

— Hát ahoz mit szól, hogy a Tiso kormányt ilyen gyorsan elcsapták, mert el akart szakadni a csehektől?

— Hát ami azt illeti Tisza tovább vót minyiszterelnök, mint Tiszo, de hát megint bizonyosodott a régi mondás: fogadd be a tót, kiver a házadból. Befogatták minyiszterelnöknek, oszt ki akarta verni a cseheket, önálló Tótországot akart csinálni, csak hogy a térképet megint megváltoztatni nem lehet, mer' Csemlerlány el van foglalva, oszt nem ér rá Münchenybe menni, mán pejig nélküle nem lehet egy országot újból felosztani.

— Hát a spanyol helyzethez mit szól?

— Nem értem, instállok. Érttem, hogy Negrin elkergette Azanyát, Miaja elkergette Negrin, most meg a kommenisták elkergették Miaját. Szóval a fő-polgár háboruba egymás között csináltak egy al-polgárháborut, mer' hogy Franco nagyon sokára gyűn Madridba, oszt nem tultak várni. Csak azt nem értem, hogy hogy értik azt, hogy becsületes béke, amikor az egisz háboru olyan becsstelen vót.

Gál-féle román-magyar és magyar-román szótár mindenkinek nélkülözhetetlen — csak 25 lei. Kapható lapunk kiadói hivatalában.

Megkezdődött a tömeggyilkos Weidemann esküdiszkei tárgyalása Száz ujságíró a tárgyaláson

Páris, márc. 11. A versaillesi esküdtbírók pénteken kezdte meg Weidemann tömeggyilkos és bűntársai bűnpörének tárgyalását. Weidemann és társai 1937-ben egy amerikai táncosnőt, egy sórőt, egy úgynököt, egy szállásadót, egy elszázi szobalányt és egy zsidó emigránst gyilkoltak meg s az áldozatokat ki is rabolták. A sorozatos gyilkosságokat úgy követték el, hogy az áldozatokat becsallák Weidemann saint-cloudi bérelt villájába s ott nyakszirtükre irányzott pisztolylövéssel valamennyit agyonlőtték.

A tárgyalás előreláthatólag lag három hétig fog tartani s

azon száz ujságíró és fotóriporter vesz részt. A monstre bűnpörnek egyébként száz tanuja van. Weidemann a tárgyalás első napján minden fajta felvilágosítást megtagadott.

A tárgyalásra igen zavaróan hat az, hogy a szokatlanul nagy érdeklődés dacára, a tárgyalás színhelye igen kis teremben zajlik le, amelyben mindössze hatvan ülőhely és maximum száz személy számára való állóhely áll rendelkezésre. Ezért elhatározták, hogy csak meghívott személyek engednek a tárgyalóterembe.

Németország és Szovjet nem közvetítik rádióan a pápai koronázást

Római jelentések szerint még soha olyan előkészületek nem történtek a pápa koronázási ünnepségére, mint most. Az összes országok küldöttségei naponta érkeznek Rómba. Eddig 250000 személy kért engedélyt a részvételre. A ko-

ronázási ünnepséget a világ összes nyelvén fogják közvetíteni. Az összes nagy államok saját tudósítójukat küldik ki a rádióközvetítésre. Kivételt egyedül a német birodalom és Szovjetország képeznek.

A többlakásos házak valamennyi lakását sorszámmal kell a háztulajdonosnak ellátnia

Részletesen beszámoltunk arról a törvényről, amely rendkívül szigorú büntetés terhe mellett kötelezően előírja a fő- és albérlők bejelentését, valamint intézkedik az úgynevezett ingatlan nyilvántartási könyvek bevezetéséről, ami azt jelenti, hogy minden háztulajdonosnak nyilvántartási könyvet kell vezetnie a lakókról és lakásváltozásokról. A Hivatalos Közlöny február tizenötödikén megjelent 38. számában nyilvánosságra hozták a törvény végrehajtási szabályzatát, ami szintén igen sok nagyfontosságú, érdekes intézkedést tartalmaz. Így többek között elrendeli, hogy a többlakásos épületekben a háztulajdonosok sorszámmal kötelesek ellátni valamennyi lakást és ezt a sorszámmal látható helyen, a lakás folyosóra, vagy udvarra néző ajtója felett kell elhelyezni. A sorszámozás a földszinttől kezdődik és így halad az esetleges emeletek felé a sorszámmal feltüntetett táblára pedig a számon kívül az „Apartement” (lakosztály) szót is ki kell írni. Azokat a háztulajdonosokat, akik a törvényben előírt ren-

delkezéseket nem teljesítik 2000 lei pénzbüntetéssel sújtják. Különben a törvény áprilisban lép életbe s addig vizsgálatunk még a végrehajtási szabályrendelet részletes ismertetésére.

Gafencu külügyminiszter nyilatkozata a román sajtó előtt lengyelországi útjának eredményéről

Bucuresti, márc. 11. Gafencu külügyminiszter, aki kedden érkezett vissza varsói útjáról, csütörtökön este fogadta az ujságírókat, akiknek részletes nyilatkozatot adott lengyelországi útjának eredményéről.

Gafencu Grigore külügyminiszter a csütörtök esti sajtófogadás során többek között a következőket mondotta:

— Varsóból való elutazásom előtt már ismerttettem ottani kollegáik előtt a lefolytatott megbeszélések eredményeit és kifejeztem köszönetemet azért a barátságos fogadtatásért, amelyben részesültem. Megköszöntem a lengyel közvélemény baráti magatartását,

amely válasz a román közvélemény felfogására és, amely nagy érdeklődést és bizalmat tanúsít a román-lengyel szövetség iránt. Hangsúlyozom, hogy az a hangulat, amelyről megemlékeztem, senki ellen sem irányul és senki szolgálatában nem áll. Ez a hangulat a békét szolgálja és azt a kívánságot juttatja kifejezésre, hogy baráti kapcsolatokban kívánunk élni az összes nagy és kis államokkal. Az említett közhangulatot három tényező jellemzi:

1. A gazdasági kapcsolatok fejlesztése szükségességének felismerése, mert békés légkör csak a gazdasági kapcsolatok

való belépés módját. Eddig a kommunista pártba való felvételnél vizsgát kellett tenni a pártprogram pontos ismeretéből, a jövőben a jelentkezőnek csak el kell fogadnia a programot.

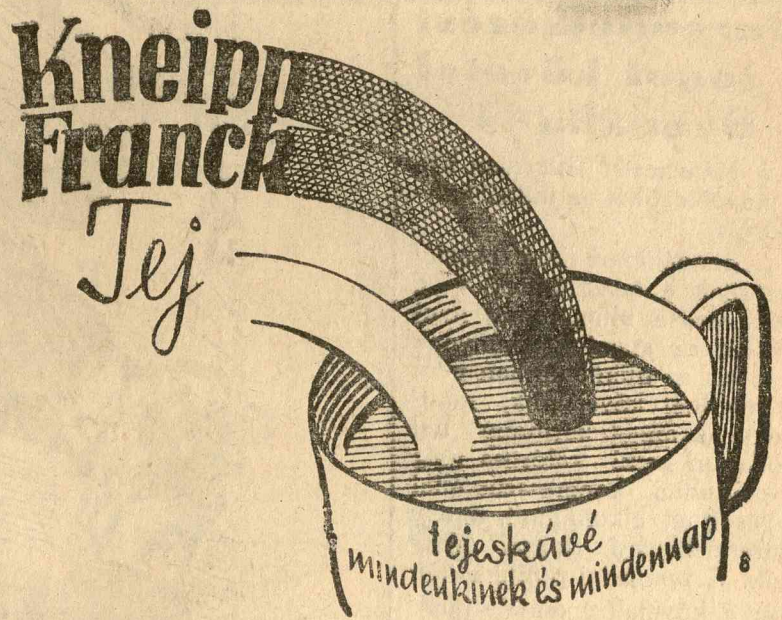
Staniol-papír, fehér és színes, nagy választékban, továbbá selyem papírok minden színben kaphatók Pásztor Ede cégnél, Piafa Mihai Viteazul 4.

2. Baráti kapcsolatok az összes szomszédokkal, ami pedig a szövetségeket illeti, kölcsönös segítség.

3. A nemzeti érzések, valamint minden állam függetlenségi kívánságának tiszteletben tartása.

Földrengés Tokióban

Tokió, márc. 11. A japán fővárosban pénteken délelőtti földrengés volt. Egymásután több, meglehetősen erős földrengést észleltek. A földrengés következtében az összes órák megállottak.

Titokzatos női hang telefonon közölte a rendőrfőnökkel egy gyilkos tartózkodási helyét

Konstanca, márc. 11. Jelenítettük, hogy Sabla község határában Gheorghe Ionescu községi pénztáros oszlásnak indult holttestére bukkantak az utasok. A pénztáros még febr. 17-én tűnt el, amikor nagyobb összeget vitt magával, amit be akart fizetni a konstancai pénzügyigazgatóságon. A csendőrség lázasan nyomozott a gyil-

kos után, azonban eredmény nélkül. Tegnap a mangaliai rendőrfőnököt egy női hang hívta fel telefonon és közölte vele, hogy a pénztáros gyilkosa Racari községben rejtőzik.

A jelzett helyen a rendőrfőnök meg is találta a gyilkost, akit Nenciu Ioan Penciu-nak hívnak. A nyomozás folyik.

Megkezdődött az orosz kommunista párt tizennyolcadik nagygyűlése

Moszkva, márc. 11. A Havas ügynökség jelenti, hogy Moszkvában péntek délután kezdődött meg az orosz kommunista párt tizennyolcadik kongresszusa. Az érkekezleten a pártszabályok módosítását terjesztik elő. Ezek a módosítások megszüntetik az úgynevezett tömeges „tisztogatásokat” és biztosítják a párt tagjainak a bírálat jogát és azt, hogy meghallgatásuk nélkül nem hoznak ellenük intézkedéseket. Megkönyvitik a pártba

való belépés módját. Eddig a kommunista pártba való felvételnél vizsgát kellett tenni a pártprogram pontos ismeretéből, a jövőben a jelentkezőnek csak el kell fogadnia a programot.

Staniol-papír, fehér és színes, nagy választékban, továbbá selyem papírok minden színben kaphatók Pásztor Ede cégnél, Piafa Mihai Viteazul 4.

Önrendelkezési jogot követel Bengália is

A Manchester Guardian írja a következőket az indiai helyzetéről:

„...Bengáliában konferenciát tartottak a benszülöttek. — E konferencia ultimátumot nyújtott át az angol kormánynak, ebben az ultimátumban nem kevesebbet követelnek, mint hogy az angol kormány hat hónapon belül valósítsa meg a pánindiai kongresszus által javasolt új alkotmányt, amely önrendelkezési jogon alapszik. A bengáliai politikai körök a követelést annak tulajdonítják, hogy valamelyik állam ügynökei gyakorolnak befolyást. Ez az illető állam Indiában akar zavart keltetni, hogy Anglia figyelmét elterelje az európai politikától. A benszülöttek ma már nyíltan követelik az önrendelkezést és nem elégszenek meg azzal az alkotmánnyal, amelyet Anglia még 1935-ben biztosított.”

— Megszereztem a diplomát, megnősülök, néhány nagy perben védek és rövidesen nagy ember lesz belőlem.
— Szép, szép, de mégis jobb lenne, ha azzal kezdenéd, hogy

ÁLLAMI SORSJÁTÉK SORSJEGYET

vásárolsz az

AURORA

ELÁRUSÍTÓ HELYEINÉL

Szerencsét hoznak és március 15.-én, amikor a 19. sorsjáték I. osztályának a húzása lesz.

MILLIOMOS IS LEHETSZ

Vásároljon még ma sorsjegyeket,

AURORA

SORSJEGYÁRUDA ELÁRUSÍTÓ HELYEI

Biharmegyei
székhely:

„UNION” Oradea, B-dul Regele Ferdinand 1.

Elismeri-e az új román alkotmány a felekezeten-kivüliséget?

Egy bucaresti lap érdekes cikke az istentagadók jogi helyzetéről

Érdekes cikk jelent meg a „Buletinul Săptămânii” című bukaresti folyóiratban. A cikk azt a kérdést taglalja, hogy a II. Carol király alkotmány elismeri-e az atheisizmust, felekezetenkívüli polgár fogalmát. A cikkíró azzal kezdi fejtegetéseit, hogy nem akar a hitetlenség szociális, erkölcsi, vagy filozófiai indokoltóságával vagy jogosulatlanságával foglalkozni — csak arra szorítkozik, hogy kimutassa: nincsenek egybehangzó törvényeink ebben a kérdésben.

Mit mond az alkotmány?

Ha az alkotmány szövegét nézzük, a kérdése: létezhet-e ateista Romániában, igenlő választ kell adni. A 19-ik szakasz ugyanis kimondja, hogy a lelkiismereti szabadság abszolút vagyis fentartja az 1923 évi alkotmány elvét.

Igen ám, de ugyanez a szakasz a továbbiakban kimondja, hogy az összes vallásfelekezetek egyforma védelemben részesülnek, „amennyiben gyakorlásuk nem ütközik a közrendbe, a jóerkölcsökbe vagy az állam biztonságába.”

Ha így értelmezzük, akkor akadhat olyan felfogás is, hogy az atheizmus anarchia magvát hordozza magában — tehát már a fenti szakasz értelmében is tilos lenne.

Menjünk tovább: ha az alkotmány nem ad világos választ, mit mondanak a törvények.

Az 1923 május 22-iki kul-

tusztörvény 45 szakasza előírja, milyen eljárás követendő, ha valaki az egyik felekezetből át akar térni a másikra:

„Bárki aki megfelel a korhatárnak és az előírt erkölcsi követelményeknek és az egyik felekezetből a másikra akar áttérni, köteles személyesen két tanu jelenlétében ezt a szándékát bejelenteni az anyakönyvvezetőnél.

Az anyakönyvvezető kiállítja az áttérési jegyzőkönyvet, amelyet aláír a nyilatkozó és két tanu és 8 napon belül átteszi annak a felekezetnek papjához, akihez az áttérni szándékozó tartozik.

Az áttérési szándék bejelentésétől kezdve a közjegyző előtt is.

Ha a lelkész értesítésétől számított 30 napon belül a kitérni szándékozó nem változtatja meg bejelentését, az áttérés jogérvényes.

A jelen szakasz formalitásai alkalmazandók azokkal szemben is, akik kilépnek egy felekezetből, anélkül, hogy egy másikba belépnének.

Amint látható, maga a kultusztörvény megengedi, hogy valaki elhagyja vallásfelekezetét és ne lépjen be másikba, vagyis: felekezetenkívülinek, atheistának vallja magát. De ha nem is állana expressis verbis a törvényben, bizonyos — hogy a 30 nap alatt, amit az áttérni szándékozónak be kell várnia — nem tartozik egyik felekezethez sem, az egyikből

kilépett, a másikba belépett: tehát felekezetenkívüli.

(Vegyünk egy másik példát: a római katolikus egyház Erdélyben — Márton Áron püspök körlevele szerint — például a zsidóvallásukat, akik át akarnak térni, egy évi próbaidőhöz köti. Természetes, hogy a lelkész csak akkor kezd lelkigyakorlatokat tartani az áttérni szándékozóval, ha az már hivatalosan bejelentett, hogy zsidó vallásfelekezetből kilépett. Az ilyen ember egy évig feltétlenül — felekezetenkívülivé lesz.)

A büntető perrendtartás intézkedései.

Vizsgáljuk tovább a törvényeket. Van még egy igen fontos törvény, amely látszólag kétségtelenné teszi, hogy az atheizmus Romániában elismert fogalom.

A büntető perrendtartás 153 szakaszában kimondja, hogy a „felekezetenkívüliek becsületekre és lelkiismeretükre esküsznek. Miután ez a törvény újkeletű, azt lehetne hinni, hogy az ellenérveknek nincs helyük.

Pedig van. Lássuk, mit mondanak azok, akik szerint az atheizmus Romániában ismeretlen fogalom.

Elsősorban — mondják ezek az érvelők — a Nemzeti Ujjászületés Frontjának célkitűzésében és programjában benne van a keresztény hit ápolása. Ebből tehát az következik, hogy a román társada-

lom csak hívőket tűr meg kebelében.

De tegyük fel, hogy — miután a Nemzeti Ujjászületés Frontjába való belépés nem kötelező, az atheisták legfeljebb lemondanak arról, hogy vezető állásra tegyenek szert, de hitetlenségükben nem fogja megzavarni őket.

A másik érv: a szövetségi átalakulás szellemében a jövőben a céh-tagoknak esküt kell tenniük. Azokat, akik nem tagjai valamelyik vallásfelekezeti nem, nem fogják bevenni a céhbe.

Az egyházi házasság kérdése.

Az új alkotmány 20-ik szakasza kimondja: A polgári házasság kötelező.

A polgári házasságot azonban meg kell előznie az egyházi áldásnak, amely kötelező minden felekezet tagja részére.

Mi történik azonban a felekezetenkívüliekkel. Ha a törvény kimondja, hogy elismeri a felekezetenkívüliséget — a probléma eltűnik. A felekezetenkívüliek számára nem lehet kötelező az egyházi házasság.

Ha azonban az alkotmányos előírást az egyházi házasságról kötelezővé teszik — akkor hatályon kívül kellene helyezni minden olyan törvényt, amely elismerte a felekezetenkívülieket.

Miután azonban a házasság olyan emberi jog, amelyet még a fegyencektől sem vontak meg — valószínű, hogy a felekezetenkívüliektől sem vonják meg a házasság jogát.

Mindezekre a kérdésekre a most kidolgozás alatt álló új kultusztörvény fogja megadni a választ — végzi érdekes cikkét a „Buletinul Săptămânii.”

Kasszaőrés Szentmiklóson

Eredménytelenül végződött kasszaőrés tettesét fogták el a szentmiklósi legények. Vasárnap Geréb Gyárfás 18 éves lakatoslegény betört a Szépvízi Dobál János és József tulajdonát képező malomüzem gépházába, ahonnan magához vette az összes betöréshez szükséges szerszámokat és azok segítségével aztán meg akarta furni a páncélszekrényt. Nyolc helyen furta meg a hatalmas pénzszekrényt és amikor már sikerült magához venni a pár száz ezer lejt, amit ott őriztek, a terepőr észrevette a zajt és amikor megpillantotta a betörőt, az megijedve futásnak eredt. A bakter „fogják meg a tolvajt” kiabálására az uton sétáló falusi legények hosszas és kimerítő hajsza után elfogták a betörőt, visszavitték a kassza mellé és ott őrizték addig, amíg többi társaik odahívták a tulajdonost. A tulajdonos a bátor székely legények között 1000 lei borravalót osztott ki.

Szövet maradványok

öltöny, kabát, kosztüm méretben is. Vászón, damaszt, zefir és női nári kelmék, nagyon olcsó árban kaphatók

STEINER maradványosnál
Calea Victoriei 3. Az udvarban.

Rádió műsor

VASÁRNAP

BUCURESTI. A rádió Miron Cristea pátriárka-miniszterelnök elhalálása alkalmából csak híreket közöl.

BUDAPEST I. 9 Hanglemezek. 9.45 Hírek. 10 Ó-szláv püspöki nagymise. 11 XII. Pius pápa Öszentsége koronázási szertartása. 13 Operaházi zenekar. 14 XII. Pius pápa megkoronázása II. rész 14.45 Hanglemezek. 16 Gazdáknak. 16.45 A rádió szalonzenekara. 17.30 Előadás hanglemezekkel. 18.10 Zongoraszámok. 18.45 Vadliba vadászat a Hortobágyon. Hangfelvétel. 19.15 Cigányzene. — 20.05 Elbeszélések. 20.30 Az 1. honvédegysége zenekara. 21.20 Sport 21.30 Magyar-ruszin est. 22.40 Hírek. 23 Cigányzene Kassáról. 24 Táncclemezek. 1.05 Hírek.

HÉTFŐ

BUCURESTI. A rádió Miron Cristea pátriárka-miniszterelnök elhalálása alkalmából csak híreket közöl.

BUDAPEST I. 7.45 Torna, hírek, hanglemezek, utána étrend, közlemények. 11 Hírek. 11.15 és 11.45: Előadás. 12 Harangszó. 13.10 Gordonkaszámok. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.35 Hírek. 17.15 Diákfelőrá, 17.45 Pontos időjelzés. 18.15 Iparos Dalkör. 19 Előadás. 19.30 Hanglemezek. 20.30 Hangjáték. 21.20 Hangverseny 22.40 Hírek. 23 Cigányzene. — 24 Szalonötös. 1.05 Hírek.

GONDOLT REÁ,
HOGY
3 NAP
MULVA
LESZ A 19. SORSJÁ-
TÉK I. OSZTÁLYÁ-
NAK A HUZÁSA
AMIKOR
MILLIOMOS
LEHET
?
ÁLLAMI SORSJÁTÉK

APRÓHIRDETÉSEK

A legkisebb apróhirdetés ára 10 szóig 20 lei — minden további szó 2 lei. — Előfizetési díj havonta 40 lei. — Megjelenik mindennap.

POSIA

Fényképel

nagyon olcsón és nagyon jól

szavatosság mellett

Róna fényképész

műtermében kaphat

Régi képekről élőhú nyagytások

Str. Alexandri No. 4.

100 lei heti részletfizetésért elegánsan öltözködhet Tóbiás szabóságában, Piața Bisericei.

ÁLLÁS

Fugyi és Fugyivásárhely környékére jó megélhetéssel újságíró felvétetik. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Ugyes nagy fiut kifutónak felvesz Corbuț, Piața Mihai Viteazul 4. 815

Cipészsegéd vásári text és bindolt munkára felvétetik. Str. Vilson 77. Nagy. 802

Fix fizetéssel és jutalékkal felveszünk intelligens jómegjelenésű ügynököt. Havi jövedelme biztos 4—5 ezer lei. Cim a kiadóban.

Cipészsegédek vásári munkára felveszek. Str. Cogălniceanu 45.

Tanulóleányok, növendékek iparművészethez fizetéssel felvétetnek. Peterdi, Str. Samuil Micu 10. 797

Jóházból való kifutófiu felvétetik. Markovits női divatáruház, Piața Reg. Maria 3. 816

Szerényigényű kocsist azonnali belépésre keresek. Bernát telep, daráló-malom. 818

Keresek megbízható rendes mindenféle főzőnőt hosszú bizonyítvánnyal. Cim a kiadóban. 781

VÉTEL-ELADÁS

Két teljesen jó állapotban levő férfi-öltöny eladó. Cim a kiadóban. 770

Eladó 6-os cséplőgarnitúra. Str. Iuliu Maniu 5. Hideg. 805

Két hold szántóföld eladó a Pece-oldalon. Érdeklődni Str. Cloșca 21. 803

Fagylalt apparátot megvételre keresek Str. Alexandri 2. Cukrászda. 817

Hideg földben termelt és nem pincében csirázott valódi új krumpli nagyban és kicsinyben kapható, str. Franceză 12,

Egy hold szőlő, gyümölcsös sel eladó. Calea Munților 44. Tyukodiné. Tüdőszanatórium felé. 800

1929. évbeli hatos MAV golyós cséplő, 10 légkörös, kazán külön is eladó. Stokker, Reg. Ferdinand 41. Oradea. 799

2 szobás, konyhás magánsház 25 ezer lejért banki teherrel eladó. Col Iosia 67. No. 17. 801

LAKÁS

Butorozott különálló udvari szoba magános férfinek 1-ére kiadó. Str. Pasteur 23. (Felső csengő.) 795

Egy hold szőlő házzal bérbeadó Bondárnál, Călugăreni 35. Görögoldal. 804

KÜLÖNFÉLE

Varrógépet és kerékpárt javítok, veszek és eladok. Jakab műszerész, Avram Iancu u. 5.

Idős férfi vagy nő gondozását vállalom. Nyugodt otthon biztosítva. Cim a kiadóban. 790

Makulatura újságpapír kapható kis és nagy mennyiségben Pászter Ede cégnél Piața Mihai Viteazul 4.

IPAROS UJSÁG

Mesterkönyves kontárok

Most, hogy a mesterkönyvek kibocsátása a vége felé közele-
nik, a kontár kérdéssel kapcsola-
latosan igen érdekes és figye-
lemre méltó tragikomikus hely-
zet állott elő. A köztudatban
a mesterkönyv volt az, amely-
nek birtoklása határozta meg
azt, hogy ki az önálló iparos.
A valóságban azonban a mes-
terkönyv csak képesítést igaz-
oló okirat. A brevet az, a
mely valóban meghatározza az
önálló iparos fogalmát.

Ma azonban, amikor a bre-
veteket a Munkakamara ipa-
ros szekciója még meg sem
kezdte kiadni, mindazok a nem
önálló iparosok, de mester-
könyvvel rendelkező alkalmá-
zottak a birtokukban levő
mesterkönyvvel tévedésbe ej-
tik nemcsak a törvényt nem is
merő közönséget, de különböző
hatóságokat és közintézeteket
is. Számtalan eset fordult elő,
hogy ezek a mesterkönyvvel
rendelkező, de nem önálló ipa-
rosok, kik természetesen sem
adót, sem egyéb közterheket
nem viselnek, munkát vállaltak
és vállaltak és ehhez való
jogukat a mesterkönyvvel
igazolják.

Az amugy is stagnáló építő-
ipart súlyosan érinti ez az ál-
datlan helyzet és szinte ta-
nácsztalanul állanak az iparos-
ság vezetői e ténnyel szemben.
Az iparosság vezetői között e
kérdéssel kapcsolatban az a
vélemény alakult ki, hogy a

Munkakamara haladéktalanul
kezdje meg a brevetek kiadá-
sát és vonja be minden önálló
iparos mesterkönyvét a bre-
vet kiadásakor. Ez által, mint
a múltban is volt, a brevet
lesz az az okirat, amellyel az
önálló iparos magát igazolni
fogja.

Ugyanis a képesítési tör-
vény értelmében mesterköny-
vet kaphat minden szakmun-
kás, aki a szakmában 10 évet
igazoltan dolgozott, vagy há-
rom év után vizsgán keresztül
is megkaphatja. Ezek a mes-
terkönyvvel rendelkező alkalmá-
zottnak tehát munkát
vállalnia nem szabad. Megtör-
tént a napokban az a furcsa
helyzet, hogy egy állami árlej-
tésen az önállóságot igazoló
iratot kértek és mivel brevet-
jük Oradeán az önálló iparo-
soknak nincs, mesterkönyvü-
ket mutatták fel, ugyanaz te-
hát amit az alkalmazottak egy
része is felmutathat. Ha tekin-
tetbe vesszük, hogy 1936 má-
jus óta, amióta az új képesí-
tési törvény életbe lépett, egy
egyszerű kérvény benyújtása
által elnyert adeverinjával
számtalan kontár dolgozik, ért
hető az a nagyfokú elkesere-
dés, amely az iparosság között
urrá lett.

Haladéktalanul meg kell kez-
deni a brevetek kibocsátását,
hogy ezt a mondhatni legali-
zált kontárkodást megszüntes-
sék.

k. h.

Az Építőiparosok Szövetségének műsoros estje

Ma már hézagpótló az a
kulturmunka, amelyet az Épi-
tőiparosok Szövetségének agi-
lis kulturbizottsága a rendsze-
resített színmű előadásokkal
betölt. Vasárnap d. u. színe-
került „Mágnás Miska” 3 fel-
vonásos zenés operett előadásá-
nak sikere bizonyítéka annak,
hogy a Szövetség működvelő
gárdájának művészetté kifor-
rott játéka a közönség köré-
ben megérdemelt elismerés-
ben részesült.

A régi színházi estekre em-
lékeztető hangulat uralkodott
a Szövetség gyönyörűen átala-
kított helyiségeiben. A vezető
szerepekben Borosné, Lőkös Ju-
ci, Lévy Margit, míg a fér-
fiak részéről Bernáth János,
Sike Zoltán, Sike Lajos és
Acher Jakab zajos sikert arat-
tak. Marcsa szerepében Lévy
Margit nyújtott művészies ala-
kítást, Miska szerepében pedig
Acher Jakab, ki egyben a mű-
kedvelő gárda rendezője is, ért
el zajos sikert. A darab tánc-
betéteit Akuráti Mimike és
Bende Juci, a közönség kíván-
sága ra többször megismételte.
A kulturbizottság legközele-

bi műsorára a Gyimesi vadvi-
rágot tűzte ki, mely előadás-
hoz új díszleteket készítettek s
hogy ezáltal is emeljék a da-
rab színvonalát. Az előadás rész-
letes ismertetésére e helyen
még visszatérünk.

— A vas és fémipari céh
felhívása. Felkérjük a vas és
fémipari céh igazgató tanácsá-
nak tagjait, hogy f. hó 15-én,
szerdán este 8 órakor tartandó
igazgatótanácsi ülésen a tárgy
fontosságára való tekintettel,
minden körülmények között
megjelenni sziveskedjenek. El-
nökség.

**Katonai
LIVRET
könyvecskék**

ismét kaphatók a

Pásztor Ede cégnél
Oradea, Piața M. Viteazul
4. sz. Telefon 28

A KISIPAR UJJAÉLESZTÉSE

Irta: KOVACS ANTAL.

Az a nagy és általános fo-
lyamat, ami az ország szerve-
zetét és gazdasági életét,
új alapokra fektette, annak, az
ország kisiparát át kell épí-
tenie.

Még pedig olyan funda-
mentálisan, amin egy egészse-
gesebb lélegzetű kisipar épül-
het fel.

Az ut és alap adva lesz, az
egész ország iparosságának a
Céh keretében. Ha a sérelme-
ket és kívánságokat egysége-
sen tudják egy nevezőre hozni
ami igazán nem lesz nehéz, —
ugy a fejlődés útja nem ma-
radhat el. De addig is, míg e
sokat ígérő pillanat elérkezik,
nem szabad aludnia, vagy a
szervezés nehéz, fárdságos
munkájában kifáradnia egyik
Céh aspiránsnak sem, hanem
igenis reáhivatottságát éreztet-
ni kell az általános sérelmek
napirendre hozásával. Mint-
hogy mindegyik Céh csoport
sérelme egy és ugyanaz, taná-
csos volna, ha Céh csoportközi
értekezletre ülnének össze a
céhek vezetői. Kidolgozott ja-
vaslatokkal, memorandumok-
kal és intervenciókkal jönné-
nek egy Céh nagygyűlés elé.
Hol Várad összes Céh iparos-
sága dübörgő hangja mellett
kérnék az alábbiakat:

1. Helyezzék hatályon ki-
vül vagy változtassák meg azt
a rendeletet, mely kötelezi a
munkaadókat, hogy április hó
31-ig alkalmazottaik után fi-
zessenek be a betegsegélyző
pénztárba fejenként 600 leit,
gázalarcért. Találjon az orszá-
gos betegsegélyző pénztár
olyan alapot, amiből előlegez-
heti és az erre a célra kibo-
csátott megfelelő névértékű,
bélyeg alakjában a munkás
félév alatt letörleszthesse anél-
kül, hogy ez újabb terheket
róna az iparosságra.

2. Betegsegélyző Társadalom
biztosító törvények megrefor-

málása az iparosság meghall-
gatása mellett.

3. Kontár akció azonnali
megindítása illetékes hatósá-
gok bevonásával. Szervezések
során tapasztalt túrheterlen
állapotok kiküszöbölhetők le-
gyenek. Különösen vidéki vi-
szonylatokban, hol minden au-
torizáció, vagy képesítés nél-
kül, kivetett adója mellett le-
gális színekben működik.

4. Közmunkák árlejtséje cé-
heken keresztül történjen. —
Ugyisintén tartsák kötelessé-
geiknek a Céh vezetői az ipa-
rostársaikra sérelmes rende-
letek vagy intézkedések azon-
nali orvoslását kérni vagy kol-
lektív jogaiba helyezni.

Például az országór szerve-
zet vagy egyenruha és felsze-
relés készítése vagy árusításá-
nak engedélyezése minden ipa-
rosra való kiterjesztése, hogy
eddig vevőköréitől el ne es-
sen a fenti rendelet folytán, —
ami a civil szabóság elnémi-
tása lenne.

5. Munkakamara és bíróság
felkérése, hogy igazolt Céh-
tagoknak legyenek elsősorban
segítségükre, szóval a szerve-
zést segíthetnék nagymérték-
ben elő.

6. Mesterkönyv és iparenge-
délyek azonnali kiadása a Cé-
heken keresztül — hogy a
kontár-kérdés megoldásának
nehogy kerékkötője legyen.

7. Adó-taxa és munkakama-
rai bizottságok s bírósági vagy
betegsegélyző iparos delegála-
sok előkészítése.

Mint látjuk, a sok közül ki-
emelt pár bennünket érdeklő
pont is, mily hatalmas anyagot
ad az egységesen érdeklő ösz-
ses céhek számára.

Ki kell egyenesedjünk a kö-
zömbösség és a sirás meggör-
nyedéséből, minden vezetőnek
és öntudatos iparosnak munka
posztjára kell siessen.

S ha látni fogják iparostá-
saink azt a megújodott szel-
lemet és egészségesebb levegő
beáramlását soraink között, —
életerősebb sorokban fognak
felzárkózni mögöttünk. Ebből
fog kifejlődni majd az egész-
séges, jó adófizető iparos nem-
zedék, ami dicséretére fog
válni vezetőinek éppugy, mint
a törvény alkotójának, az Ál-
lamnak.

Kedden indul új nagyszabású husvétai ajándékaikciónk

Az a páratlan érdeklődés,
amely eddigi ajándékozásain-
kat kísérte, arra késztet ben-
nünket, hogy ezeket tovább
folytassuk és husvétra újabb,
még az eddiginél is nagyobb-
szabású ajándékaikciónál ked-
veskedjünk a mi hűséges, ál-
landó olvasóinknak.

Keddi lapunkban fog meg-
jelenni a husvétai akció első
sorszama, figyelje tehát min-
denki a lapban található első
számu szelvényt, melyet kivág-
va, össze kell gyűjteni és meg-

őrizni.

Ugyancsak kedden jár az
igazolójegyek árusításának ha-
tárideje, igyekezzék tehát min-
denki kiváltani az igazolóje-
gyeket, mert szerdán már bi-
zományosaink kötelesek lesz-
nek a megmaradt jegyeket
visszaküldeni az elszámolással
együtt.

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE
CÉGNÉL ORADEA
PIATA MIHAI VITEAZUL